

Arbets- och företagsnämnden

Utgångspunkter för arbets- och företagsnämndens förslag till mål och budget 2019–2021 – ”ramärendet”

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I kommunens ramärende för de kommande tre åren redogörs för de prognostiserade intäkterna och kostnaderna för de olika verksamheter som är under nämndens ansvar. Kostnads- och intäktsförändringarna påverkas av volym och pris. I detta ärende presenteras de utgångspunkter för arbets- och företagsnämndens verksamhet som legat till grund för årets ramärende. Antalet anvisade nyanlända och ensamkommande barn/unga minskar framöver enligt Migrationsverkets planeringsantagande. Samtidigt ökar sannolikt andelen nyanlända som går ur etableringsperioden med behov av ekonomiskt bistånd, liksom andelen kvotflyktingar. En allmän befolkningsökning är också att vänta.

Ärendet

Ramärendet

I kommunens ramärende föreslås ekonomiska ramar för nämnderna för de tre kommande åren. Som grund till ramärendet ligger bedömningar av storleken på kommunens intäkter och kostnader under budgetperioden. De kostnadsförändringar som beaktas i ramärendet är främst de som beror på volymutveckling, det vill säga att det blir fler, eller färre, personer i verksamheterna utifrån den prognostiserade befolkningsutvecklingen. Hänsyn tas också till kända eller prognostiserade prisförändringar.

Utifrån det ekonomiska utrymme som de prognostiserade intäkterna och kostnaderna skapar föreslås ekonomiska ramar och förutsättningar för nämnderna.

Volymutveckling i arbets- och företagsnämndens verksamhet

Arbets- och företagsnämndens volymutveckling beror främst av tre faktorer: den allmänna befolkningsutvecklingen, det anvisade antalet nyanlända och ensamkommande barn och

unga samt tillståndet på arbetsmarknaden. Det sistnämnda har för enkelhets skull antagits vara fortsatt stabilt under planeringsperioden (2019–2021) även om en avmattning sannolikt kommer att inträffa förr eller senare.

Den allmänna befolkningsutvecklingen i Nacka förväntas vara positiv, fram till 2021 kommer befolkningen att öka. Se tabell 1.

Tabell 1: beräknad befolkningsutveckling i Nacka

År	Folkmängd	Förändring i procent
2017	101 459	
2018	103 066	1,58
2019	104 550	1,44
2020	105 990	1,38
2021	107 485	1,41

Migrationsverket gör prognoser för anvisade nyanlända och uppdaterar dessa fem gånger per år. Prognoserna anger ett planeringsantagande och ett intervall med lägsta och högsta scenario. Fördelningstalet till Nacka sätts av Länsstyrelsen och brukar vara cirka 6,2 procent. Den prognostiserade volymutvecklingen för anvisade nyanlända per år till Nacka presenteras i tabell 2.

Tabell 2: Prognos för anvisade nyanlända 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario
Kommunmottagna i Sverige	7 600	8 900	9 700	6 500	10 300	12 900	6 100	10 300	12 200
32,4 % Stockholms län	2 462	2 884	3 143	2 106	3 337	4 180	1 976	3 337	3 953
Varav 6,2 % Nacka	153	179	195	131	207	259	123	207	245

Migrationsverkets prognos för antalet ensamkommande barn och unga anger också ett planeringsantagande och ett intervall med lägsta och högsta antagande. Nackas fördelningstal är 1,018 och den prognostiserade volymutvecklingen presenteras i tabell 3.

Tabell 3: Prognos för anvisade ensamkommande barn och unga 2019–2021

	2019			2020			2021		
	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario	Lägre scenario	Planering santagande	Högre scenario
Kommunmottagna i Sverige	700	1 500	2 300	600	1 500	2 400	500	1 500	2 500
Varav 1,018 % Nacka	7	15	23	6	15	24	5	15	25

Kvotflyktingar

Sverige tar emot fler och fler kvotflyktingar. Kvotflyktingar kommer ofta direkt från flyktingläger och har i genomsnitt större behov av stöd på vägen till egen försörjning. Ökad anvisning av kvotflyktingar till Nacka, vilket är fallet redan under 2018, leder sannolikt till ökade volymer och kostnader inom vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser och ökade kostnader inom ekonomiskt bistånd. På grund av bristande historik har dock ingen särskild hänsyn tagits till andelen kvotflyktingar vid beräkning av olika volymer och kostnader i ramärendet.

Prognoser för olika verksamhetsområden

Volymförändringarna omsätts i prognoser för nämndens olika verksamhetsområden, dels i volymer, dels i motsvarande kostnader. Se tabellerna 4 och 5. Tabell 4 visar även uppdaterad prognos för 2018 som gjorts i samband med beräkningar inför ramärendet, och tabell 5 visar även övriga kostnader för nämnden.

Tabell 4: prognostiserad volym för volymberoende delar av AFN:s verksamhet 2018–2021

Verksamhet	Enhet	Antal/Enhet			
		2018	2019	2020	2021
Grundläggande vuxenutbildning, check	Verksamhetspoäng	147 000	202 117	230 411	234 872
Gymnasial vuxenutbildning, check	Verksamhetspoäng	980 220	941 071	986 293	1 032 654
Svenska för invandrare, check	Kurser	1 300	1 133	1 093	1 112
Arbetsmarknadsinsatser, check	Månadscheckar	3 200	6 129	6 460	6 712
Samhällsorientering, kundval	Kurser	875	560	560	560
Ekonomiskt bistånd	Hushåll	1 030	1 245	1 320	1 400
Ensamkommande barn	Dygn	107 310	63 936	54 176	38 055
Nyanlända flyktingar	Personer	1 250	494	429	390
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	Kvadratmeter	15 890	10 896	6 938	6 184

Tabell 5: prognostiserad kostnad för AFN:s verksamhet 2019–2021

Verksamhet, tkr	2019			2020			2021		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Arbets- och företagsnämnden									
Grundläggande vuxenutbildning, check	1 047	-10 780	-9 733	1 228	-12 625	-11 398	1 251	-12 869	-11 617
Gymnasial vuxenutbildning, check	20 185	-59 885	-39 701	21 512	-64 259	-42 747	22 585	-67 296	-44 711
Svenska för invandrare, check	816	-13 597	-12 781	787	-13 117	-12 330	801	-13 345	-12 544
Arbetsmarknadsinsatser, check	0	-28 192	-28 192	0	-29 715	-29 715	0	-30 874	-30 874
Arbetsmarknad, övrigt	0	-31 792	-31 792	0	-31 792	-31 792	0	-31 792	-31 792
Samhällsorientering, kundval	0	-996	-996	0	-996	-996	0	-996	-996
Ekonomiskt bistånd	450	-80 754	-80 304	470	-85 141	-84 671	490	-90 301	-89 811

Ensamkommande barn	61 379	-63 894	-2 515	54 385	-54 983	-599	40 974	-40 996	-22
Nyanlända flyktingar	31 593	-12 282	19 311	27 436	-11 473	15 963	24 942	-11 006	13 936
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	21 247	-27 240	-5 993	13 529	-17 345	-3 816	12 058	-15 460	-3 401
M&H	9 822	-47 548	-37 726	10 291	-47 461	-37 170	10 737	-48 490	-37 753
Nämnd	0	-834	-834	0	-917	-917	0	-1 009	-1 009
Summa Arbets- och företagsnämnden	146 538	-377 794	-231 256	129 637	-369 825	-240 187	113 838	-364 433	-250 595

Grundläggande vuxenutbildning

I prognosen för grundläggande vuxenutbildning tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande samt att en viss andel av de som blir klara med sfi-studier läser vuxenutbildning. Efterfrågan beräknas dessutom öka med 25 personer årligen under 2019–2021 med anledning av utbildningsplikten som infördes i etableringsprogrammet 1 januari 2018. Heltidsstudier omfattar 800 studiepoäng per år och berättigar till stöd från CSN.

Uppräkningen av volymerna för grundläggande vuxenutbildning är tvådelad. De som har läst klart sfi-studier och ska läsa vidare inom grundläggande vuxenutbildning samt övriga kunder. De sistnämnda ingår i befolkningsökningen genom ett ökat mottagande av anhöriginvandring. I februari 2018 var cirka 23 procent av de som läste grundläggande vuxenutbildning inom etableringsprogrammet, övriga 77 procent var främst Nackabor efter etableringen samt personer som anhöriginvandrat.

Elever utan akademisk bakgrund läser i snitt 27 månader grundläggande vuxenutbildning. Motsvarande siffra för elever med hög utbildningsbakgrund är 12 månader, vilket beror på att många av dessa endast kompletterar redan erhållna betyg till exempel med grundläggande svenska.

Ingen justering av genomsnittspriset per verksamhetspoäng är inräknad under planeringsperioden. Varje genomförd verksamhetspoäng genererar extra ersättning till verksamheten i form av dold moms från Skatteverket på sex procent. För elever från andra kommuner som studerar i Nacka utgår interkommunal ersättning på 3,8 procent för varje utbetald verksamhetspoäng. Därutöver tar kommunen ut en extra ersättning på 15 procent för administration.

Gymnasial vuxenutbildning

I prognosen för gymnasial vuxenutbildning tas hänsyn till den procentuella befolkningsökningen. Efterfrågan på gymnasial vuxenutbildning beräknas öka ytterligare med 25 personer årligen under 2019–2021 med anledning av utbildningsplikten som infördes i etableringsprogrammet 1 januari 2018, men de flesta som studerar gymnasial vuxenutbildning är inte nyanlända.

Justering av genomsnittspriset per verksamhetspoäng med 1,5 kronor beräknas genomföras år 2020.

Varje genomförd utbildningspoäng genererar extra ersättning till verksamheten i form av dold moms från Skatteverket på sex procent. Därutöver utgick fem kronor per genomförd poäng i statsbidrag från Skolverket för 2017. Denna siffra beräknas vara oförändrad för 2018 - 2021. För elever från andra kommuner som studerar gymnasial vuxenutbildning i Nacka utgår interkommunal ersättning på 20 procent för varje utbetald verksamhetspoäng. Därutöver tar kommunen ut en extra ersättning på 15 procent för administration.

Svenska för invandrare (sfi)

I prognosen för sfi tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande samt statistik från februari 2018. I februari var nästan en tredjedel av sfi-studenterna inom etableringsprogrammet. Resterande två tredjedelar var främst Nackabor efter etableringen samt personer som anhöriginvandrat.

Ingen justering av priset per genomförd kurs är inräknad under planeringsperioden.

Arbetsmarknadsinsatser

I prognosen för arbetsmarknadsinsatser tas hänsyn till den allmänna befolkningsökningen samt Migrationsverkets planeringsantagande. Tidpunkt för inträde i, och utgång ur etableringsprogrammet räknas in.

Vidare beräknas andelen individer som går ur etableringsprogrammet med behov av ekonomiskt bistånd öka från nuvarande 27 procent till 40 procent vid ingången av 2019. Denna nivå förväntas ligga stabil fram till 2020 då prognosen är att andelen som ingick i etableringsprogrammet och övergår till ekonomiskt bistånd minskar med två procent per år. Antalet nyanlända som går ur etableringsprogrammet är lägre under perioden 2019 - 2021 samt att fler går ut till egen försörjning. Våra jobb- och utbildningsexperter får en check utbetald varje månad för varje kund. För kunden som går ut till egen försörjning kan anordnaren ansöka om en bonus.

Samhällsorientering

I prognosen för samhällsorientering tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande samt anhöriginvandring. För enkelhets skull har volymen beräknats till 200 nyanlända per år plus 30 stycken övriga med behörighet att läsa samhällsorientering, till exempel anhöriga till nyanlända. Priset per kurs beror på vilket språk kursen ges på, med högre priser för minoritetsspråk. Vid övergång till Centrum för Samhällsorientering väntas priset per kurs att minska, vilket har räknats in i kostnadsprognosen från och med hösten 2019.

Ekonomiskt bistånd

I prognosen för ekonomiskt bistånd tas hänsyn till den allmänna befolkningsökningen samt Migrationsverkets planeringsantagande och ett antagande att de nyanlända hushållen i genomsnitt består av tre personer. Den allmänna befolkningsökningen väntas medföra att

antalet hushåll med behov av ekonomiskt bistånd ökar med tre stycken per månad. Vidare väntas hushåll som lämnar etableringsperioden utan egen försörjning öka (se ovan under arbetsmarknadsinsatser) och bidra med en volymökning med ytterligare tre stycken per månad. Samtidigt väntas cirka fem hushåll per månad bli självförsörjande baserat på historiska resultat. Kostnader för tillfälligt boende är inräknade i prognosen.

Genomsnittssumman per år och hushåll har beräknats kvarstå på 64 500 kronor, vilket var resultatet under 2017. Sannolikt kommer dock en ökning av tillfälligt boende på grund av avslutade kontrakt i genomgångsbostad leda till en ökning av det genomsnittliga behovet, eftersom de statliga bidragen till hushållet minskar efter etableringsperioden.

Ensamkommande barn

I prognosen för ensamkommande barn och unga tas hänsyn till den högre intervallsiffran i Migrationsverkets prognos (23 personer per år) samt det antal barn/unga som tillhörde Nacka kommun under mars 2018 minus cirka 30 stycken som förväntas få avslag i sin asylansökan. Detta är sannolikt högre än faktiskt utfall.

Stadsbidrag i form av schablonersättning baserad på barnens/de ungas ålder har beräknats per månad baserat på prognostiserat antal barn och deras ålder, både de som redan tillhör Nacka, de som förväntas tillkomma (vilket alltså är högt räknat) och de som fyller 21 och inte längre tillhör verksamheten. Utöver detta får kommunen ett grundbidrag på 500 000 kr i januari varje år för mottagande av asylsökande ensamkommande.

Cirka 10 procent av de ensamkommande barnen förväntas ha ett utökat vårdbehov med påföljden att kommunen får ersättning för faktiska kostnader. För att prognostisera boendekostnader har en trolig procentuell fördelning mellan olika boendeformer vid slutet av 2018 använts. Prognostiserad boendekostnad per dygn är beräknad utifrån nuvarande kostnader, vilket sannolikt är en mindre överskattning.

Kostnaden för myndighetsutövning beräknas minska på grund av minskad efterfrågan.

Då verksamheten i nuläget inte planerar att ha avtalade antal platser i boenden efter februari 2019 har kostnader relaterat till obelagda platser inte räknats in från och med mars 2019.

Nyanlända flyktingar

I prognosen för intäkter för nyanlända flyktingar tas hänsyn till Migrationsverkets planeringsantagande, samt en prognos över när under året de nyanlända förväntas anvisas till Nacka.

Tabell 7: ersättning för anvisade nyanlända

--	--

	Schablonersättning per 12 månader, kronor
Nyanlända - 64 år	66 600
Nyanlända 65 år +	40 150

Tjugo procent av schablonersättningen utgår till finansförvaltningen för finansiering av andra verksamheter som inte bekostas av arbets- och företagsnämnden. Resten av ersättningen används inom nämndens verksamheter för myndighetsutövning och insatser riktade mot målgruppen nyanlända. Cirka fem miljoner kronor per år debiterar Valfärd samhällsservice för etableringsstöd.

Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning

I prognosen för bostadsförsörjning tas hänsyn till att antalet nyanlända kommer att minska jämfört med tidigare år till cirka 200 per år och beräknad genomsnittlig yta per person är 17 kvadratmeter. I prognosen tas hänsyn till att tiden i genomgångsbostad är begränsad till 24 månader. Kostnader för så kallat tillfälligt boende, som kan öka i den händelse många barnfamiljer står utan egen bostad efter tiden i genomgångsbostad, belastar ekonomiskt bistånd och är inräknat i prognosen. Prognostiserade hyresintäkter har utgått från dagens 1950 kronor per kvadratmeter och år och motsvarande internkostnader prognostiseras till 2500 kronor. Detaljerat prognosunderlag återfinns i ärendet AFN 2017/102. Vid tidpunkten för denna tjänsteskrivelse är det osäkert om kostnader för bostäder för sociala ändamål ska belasta arbets- och företagsnämnden under 2019 och framåt.

Osäkerheter och risker i underlaget

Migrationsverkets prognoser ligger till grund för flertalet volymeräkningar för nämndens verksamhet. Eftersom intervallet mellan lägsta och högsta prognostiserade anvisningstal är stort är osäkerheten i utvecklingen för både volymer och kostnader hög. För att minimera risken att prognosen leder till underbudgetering har det högsta scenariot använts för beräkning av volymer relaterat till ensamkommande barn och unga, där också intäkterna är osäkra på grund av retroaktivitet och subjektivitet i form av bedömning av individuella vård- och omsorgsbehov. Vidare finns en stor osäkerhet i form av andel kvotflyktingar och antal anhöriginvandrade, då dessa båda grupper leder till högre volymer och kostnader utan motsvarande kompensation med intäkter. Slutligen kan det genomsnittliga behovet av ekonomiskt bistånd ändras fort och mycket beroende på flera olika faktorer såsom konjunkturläge, bostadstillgång och etableringsprogrammets effektivitet.

En risk- och konsekvensanalys kommer att genomföras för det mål- och budgetförslag som läggs fram under hösten.

Konsekvenser för barn

Beskrivningen av arbets- och företagsnämndens utgångspunkter för mål- och budget 2019-2021 har inga konsekvenser för barn.

Frida Plym Forshell
Tf arbetsmarknadsdirektör
Arbets- och företagsnämnden

Yaser Kassir
Controller
Redovisningsenheten